

KAPROLI

Kaprolli (*Capreolus capreolus*) është një tjetër gjitar barngrënës, kryesisht banor i pyjeve dhe lëndinave të basenit të Prespës. Për shkak të gjuetisë së paligjshme dhe fragmentimit të habitateve, mbart statusin si “i përkeqësuar”.

Në vijën bregliqenore takojmë lundërzën (*Lutra lutra*), një gjitar gjysmë-ujor dhe notar i shkëlqyer. Kjo aftësi i atribuohet shputave të pajisura me membranë që i lehtëson lëvizjen në ujë. Lundërza ushqehet me peshq, amfibë dhe gjitarë të vegjël, duke luajtur një rol të rëndësishëm në kontrollin e popullatave të tyre, sidomos të peshqve invaziv.

LUNDËRZA

Lakuriqët e natës janë një grup i rëndësishëm me 26 lloje të regjistruara në basen, nga 32 që gjenden në Shqipëri.

Ata janë të dobishëm për kontrollin e insekteve duke kontribuar në ekuilibrin e natyrës. Ata strehohen kryesisht në shpellat përreth zonës dhe në pyje të vjetër. Duke qenë gjallesa tepër të ndjeshme, ato nuk duhen shqetësuar sidomos gjatë dimrit. Ndër llojet kryesore mund të përmendim hundëpatkonjtë dhe miniopteri i Skreibersit, etj. Lakuriqët e natës janë kryesisht lloje sociale që jetojnë në koloni. Të gjitha llojet e pranishme në vend janë të mbrojtura me ligj.

LAKURIQËT E NATËS

SHPENDËT E PRESPËS

Baseni i Prespës është një ndër rajonet kryesore për shpendët, me rreth 270 lloje, prej të cilëve 132 janë folezues. Pelikani kaçurrel (*Pelecanus crispus*), një lloj në rrezik kritik për zhdukje gjen kushtet e duhura për folezim në Prespë, duke e bërë këtë zonë një ligatinë me rëndësi ndërkombëtare për ruajtjen e tij. Pelikani kaçurrel është një ndër shpendët më të mëdhenj fluturues dhe karakterizohet nga prania e një pende në formë kaçurrele dhe gushën që shndërrohet në portokalli gjatë sezonit të riprodhimit. Lloje të tjera karizmatike përfshijnë zhytrakët, çafkat, karabullakët, rosat dhe pulëbardhat. Shpendët janë tregues të një ekosistemi të shëndetshëm dhe të cilësisë së mirë të ujit të basenit.

KORRIDORET EKOLOGJIKE

Gjallesat e basenit të Prespës nuk janë të izoluar. Për të mbijetuar dhe për të ruajtur materialin gjenetik, ato përdorin korridore ekologjike për t'u lidhur me popullata të tjera. Në basen janë identifikuar korridoret e Kapshticës, Cangonjit dhe Qafë-Plloçës, të cilat përdoren nga ariu i murrme apo edhe rrëqebulli i Ballkanit për kalim. Ruajtja e tyre përbën një qëllim të përbashkët për t'i ruajtur dhe siguruar një rrugë sa më të sigurt për jetën e egër.

Biodiversiteti i Prespës

Biodiversiteti Ne Basenin e Prespës

Pozita gjeografike, relievi, klima dhe ndyshimet gjeologjike të Basenit të Prespës kanë ndikuar në krijimin e një biodiversiteti të pasur dhe unik. Ekosistemet e Prespës formojnë një mozaik të veçantë natyror, duke filluar nga liqenet, pyjet e dendura dhe deri te kullotat alpine në malet përreth saj.

Pyjet e Prespës ofrojnë strehë për lloje të rralla dhe të kërcënuara, ndërsa ligatinat dhe liqenet mbështesin një shumëllojshëri biologjike përfshirë bimët, peshqit, amfibët, reptilët, shpendët dhe gjitarët. Këto habitate janë shtëpi për shumë lloje endemike, që gjenden vetëm në Prespë.

Prespa njihet për një larmi habitatesh që ofron duke filluar nga ato të ujërave të ëmbla, deri tek ato të kullotave alpine si ligatinat, livadhet etj. Ndër to, më të rëndësishmet janë ato prioritetet, të cilat ndodhen në rrezik për t'u zhdukur. Pyjet ripariane me verri të zi

(*Alnus glutinosa*) përbëjnë një ndër shoqërimet e vetme natyrore të kësaj bime. Habitatit prioritar me verri të zi ofron strehë dhe kushtet ekologjike për mbijetesën e shumë gjallesave dhe për folezimin e shpendëve.

Llojet Kryesore të Prespës

Prania ose mungesa e disa llojeve përcakton peizazhin ose balancën ekologjike të një ekosistemi. Prandaj, ato quhen lloje kyçe për ekosistemin. Ato përfshijnë bimët dhe deri tek grupi më i lartë, gjitarët, duke treguar në këtë mënyrë, një integritet ekologjik dhe ekuilibër natyror.

RRËQEBULLI I BALLKANIT

Në basenin e Prespës jetojnë rreth 60 lloje gjitarësh, përfshirë rrëqebullin e Ballkanit (*Lynx lynx balcanicus*), një lloj shumë i rrallë me më pak se 40 individë në të gjithë Ballkanin. Ky gjitar i fshehtë është vërejtur përmes kamerave kurth, të vendosura në basen. Rrëqebulli i Ballkanit përfshihet në familjen e maceve (Felidae), por ndryshon nga macja e egër pasi është më i madh dhe prej njollave të zeza të shpërndara në të gjithë trupin. Preferon vende të izoluar nga njerëzit.

ARIU I MURRMË

Ariu i murrmë (*Ursus arctos*), një lloj sa i debatueshëm aq sa edhe karizmatik është gjithashtu një banor i rëndësishëm i Prespës. Sipas analizave të ADN-së, në ekosistemet pyjore të zonës jetojnë rreth 51 individë të ariut. Ai ushqehet kryesisht me bimë dhe fruta, insekte dhe gjitarë më të vegjël, duke luajtur një rol kyç në ekosistem, si në rastin e shpërndarjes së farave. Ariu i murrmë është gjitari më i madh tokësor në vendin tonë. Prania e tij në basen tregon për ekosisteme pyjore relativisht të qëndrueshme.

Në lartësitë e kullotave alpine dhe habitateve shkëmbore gjendet dhia e egër (*Rupicapra rupicapra balcanica*), një gjitar barngrënës i përshtatur për terrene të vështira. Përgjatë stinës së dimrit, dhia e egër zbret më poshtë në pyje për t'i mbijetuar të ftohtit. Ajo është një ndër llojet kryesore me të cilën ushqehet rrëqebulli i Ballkanit.

DHIA E EGËR

